

~

Bewustwording van iets dat sluimert Hoe je met het SerendipiteitSpel vorm en inhoud kan geven aan talentontwikkeling

Is het waar dat je je kunt trainen op Eureka's? Kun je een zesde zintuig ontwikkelen voor toevallige vondsten? Op welke manier kun je je latente talenten benutten om uit je ontwikkelvraag te komen? We komen uit bij het 'SerendipiteitSpel'. In mijn dagelijkse praktijk als coach, trainer en opleider ervaar ik dit spel als een effectief instrument om lastige vraagstukken op te lossen. Daarbij helpt het teams en organisaties, omdat het sluimerende blokkades in een groep kan opheffen. Belemmeringen die vaak op een mentaal vlak zitten en die je normaliter niet aan de ander kan zien.

Serendipiteit: het bij toeval een gelukkige en toevallige ontdekking doen waar je niet op uit bent. Dit in tegenstelling tot het begrip synchroniciteit, waarin volgens Van Dale sprake is van het samenvallen in tijd van twee of meer gebeurtenissen van gelijke betekenis, zonder direct causaal verband. Onze droombaan als trainer en coach samen met mijn twee compagnons Peter van Oosterhout en broer Viktor Steijger, is ook bij toeval ontstaan. In 2000 zaten we ieder van ons had nog niet de meest ideale werkplek gevonden (synchroniciteit) met onze baan. Ikzelf vervulde een baan als marketingmedewerker en kwam met Viktor toevallig in aanraking met Peter, werkzaam als communicatiedocent bij Schoevers, die ons vroeg als gastsprekers diverse colleges te verzorgen. Dit sloeg zo goed aan en de onderlinge klik was zo goed, dat we drie maanden later besloten om een eigen trainingsbureau op te richten. Mijn toen nog onbekende passie voor persoonlijke ontwikkeling in een mensgericht beroep kwam uit onverwachte hoek (serendipiteit). Inmiddels zijn we 10 jaar verder en is Optimaal Talent BV een expertbureau voor talentontwikkeling voor individuen, teams en organisaties met zo'n 20 freelancers.

Vanzelfsprekend volgden wij alles op de voet op het gebied van talentontwikkeling en besloot ik mijzelf te bekwaamen als spelleider bij het SerendipiteitSpel. Op 8 oktober 2009 was het dan zover, een eerste officiële workshop aangaande het SerendipiteitSpel bij Fontys Hogescholen in Tilburg. Na een bezielende introductie door auteur Wouter Reynaert, ging iedereen in subgroepjes uiteen. Ik mocht aansluiten bij Teun van Aken, de andere van beide auteurs. Teun was lekker op dreef, scherp en demonstreerde dat er wel behoorlijke kwaliteiten nodig zijn als begeleider. Een kanttekening is dat er een stevig appèl gedaan werd op de vaardigheden van de begeleider en niet iedereen hiervoor geschikt blijkt. Behalve kennis van het complexe spel, de achtergronden van het spelbord, diende de begeleider ook gefocust te zijn op het hier-en-nu. Er dienden zich veel toevalstreffers aan gedurende het spel.

Het spel

De spelvorm duurt doorgaans tussen de 2 en 3 uur en doe je idealiter met minimaal 4 cliënten, hetgeen dus ook extra logistieke voordelen kan hebben voor coaches. Het spel dwingt ons gebruik te maken van het onbewuste deel in jezelf. Ons brein werkt grotendeels associatief en werken de neuronen doorgaans met bekende paden. Dat betekent dat je niet gebruik maakt van je onbewuste vermogens. De hersenen hebben toch een onbedwingbare neiging om verbindingen te leggen met aangelegde relaties in ons brein.

Een manier om bij de niet-gebruikte paden te komen is bi-sociaal werken, hetgeen dit spel doet. Er zijn 4 grondhoudingen (onderzoekend, doelgericht, speels en dialooggericht). Bij elke grondhouding horen weer een 13 kaarten met daarop kernwoorden van talenten die je als speler kunt tegenkomen. Precies daarin schuilt de verrassing om tot nieuwe inzichten te komen en buiten je normale denkpaden te treden. Het spel is grensverleggend richting je onderbewustzijn. Het opent onbewuste deurtjes. Als iemand zegt dat je nu eens out-of-the-box moet denken, reageren mensen al gauw: 'Ok, hoe dan?' Dit spel laat het gebeuren en faciliteert je daarin. Het abstractieniveau van de 13 kaartjes is behoorlijk hoog, waardoor dit in de gebruiksaanwijzing opgelezen dient te worden, hetgeen het spel vertraagt. Wellicht is het een suggestie om de begrippen meer alledaags te maken, want dit maakt voor het effect niet uit.

Intervisie met 4 oefencliënten

Na de workshop als deelnemer bijgewoond te hebben, beheers ik het spel nog niet en besluit dit met vier oefencliënten te gaan spelen. Dit zijn Peter, Viktor en twee verbonden freelancers. Zij kenden dit spel reeds en zijn inmiddels door mij geënthousiasmeerd dat deze methodiek de gereedschapskist verder verbreed. Na de voorstelronde brengt iedereen zijn vraag in. We beginnen het spel en de eerste deelnemer gooit de dobbelsteen.

Na elke beurt vraag ik de opbrengsten uit, die vervolgens eerst genoteerd worden voordat de volgende vraag wordt gesteld. Anders gaan er inzichten verloren. Peter die voor de vraag staat *Hoe kan ik meer voor mezelf kiezen?* Opmerkelijk genoeg krijgt hij een telefoontje vanuit het ziekenhuis voor een medische afspraak die hij al jaren uitstelt. Serendipiteit! Ik stel hem de vraag: 'Wat heeft dit telefoontje met jouw spelgoal te maken?' In eerste instantie verbaast door deze vraag, raakt hij even in verwarring, begint direct aantekeningen te maken en legt vervolgens uit dat hij deze gedwongen afspraak als een cadeautje ziet en het begin is van zijn gedragsvoornemen. Door dit soort vragen worden 'toevalligheden' manifest en de boodschap erachter duidelijk. Serendipiteit ligt voor iedereen voor het oprapen. Het is een houding van kijken wat jou 'toevalt'. Zaken vallen je dus toe zodra je er voor open staat. Vondsten kun je in jezelf vinden, want iedereen heeft latente talenten en ongezochte vondsten.

Reacties van vier oefencliënten bij de evaluatie:

- *Speels qua opzet zonder therapeutische context;*
- *Serendipiteit is voor mij waargemaakt;*
- *Je speelt ook mee met andere deelnemers, ik heb continu aantekeningen gemaakt;*
- *Dit spel moet je wel met minimaal 4 personen spelen, want delen is op deze manier vermenigvuldigen;*
- *Deze spelvorm zet je bewust in een mindset waardoor je in staat bent om verrassende inzichten naar boven te halen;*
- *Brede manier om met universele menselijke vragen om te gaan.*

Bron:

Het SerendipiteitSpel, ontdek je latente talenten voor werk en inkomen' (2006), Van Aken, T. en Reynaert, W. Fontys Trefpunt Training en Advies, Tilburg

////////////////////////////////////

Stephen Steijger (36) is gecertificeerd trainer, assessor, coach en partner bij Optimaal Talent BV. Hij is medeauteur van het boek 'Wereldtalent' (2008). www.optimaal-talent.nl